

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____

Chișinău

**Privind aprobarea proiectului de lege pentru
modificarea și completarea Legii nr. 133-XVI din 13 iunie 2008
cu privire la ajutorul social**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 133-XVI din 13 iunie 2008 cu privire la ajutorul social.

Prim-ministru

PAVEL FILIP

Contrasemnează:

Ministrul sănătății,
muncii și protecției sociale

Stela Grigoraș

Ministrul finanțelor

Octavian Armașu

Ministrul justiției

Vladimir Cebotari

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru modificarea și completarea
Legii nr. 133-XVI din 13 iunie 2008 cu privire la ajutorul social**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 133-XVI din 13 iunie 2008 cu privire la ajutorul social (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 179, art. 625), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Pe tot parcursul legii, textul „direcția/secția asistență socială și protecție a familiei”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „structura teritorială de asistență socială”, la forma gramaticală corespunzătoare.

2. La articolul 3:

noțiunea „familie defavorizată” va avea următorul cuprins:

„*familie defavorizată* – familie care are un venit global mediu lunar mai mic decât venitul lunar minim garantat și care a acumulat la indicatorii de bunăstare un punctaj mai mic sau egal cu cel stabilit pentru evaluarea bunăstării familiei”;

se completează cu noțiunea „activități de interes comunitar” cu următorul cuprins:

„*activități de interes comunitar* – activități utile comunității, organizate, conduse și controlate de către primar”.

3. La articolul 5:

la alineatul (1), litera c) se completează în final cu textul „și care nu refuză participarea la activități de interes comunitar”;

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Dacă minorul care are capacitate deplină de exercițiu în conformitate cu art. 20 din Codul civil al Republicii Moldova confirmă unul dintre statutele ocupaționale prevăzute în alin. (1) din prezentul articol, acesta se consideră adult în sensul prezentei legi. În caz contrar, acesta se consideră copil în condițiile stabilite de Guvern.”;

la alineatul (3), litera a) va avea următorul cuprins:

„a) nu locuiesc la adresa unde au domiciliul, confirmat prin ancheta socială”.

4. Articolul 7 se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Pentru membrii familiilor specificați la art. 5 alin. (1¹), cuantumul venitului lunar minim garantat se calculează în funcție de statutul confirmat: adult sau copil.”

5. La articolul 8, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) La stabilirea venitului global al familiei se iau în considerare veniturile obținute în formă bănească din munca retribuită, din toate tipurile de activitate antreprenorială, veniturile realizate din folosirea terenurilor agricole și a loturilor de pământ, precum și alte tipuri de venituri, inclusiv cele din proprietate. În cazul prestațiilor de asigurări și asistență socială, se iau în calcul cuantumurile stabilite.”

6. La articolul 9 alineatul (4), după cuvintele „care ar putea influența” se introduc cuvintele „dreptul la ajutor social sau”.

7. La articolul 12:

titlul va avea următorul cuprins:

„Articolul 12. Încetarea dreptului la ajutor social și/sau la ajutor pentru perioada rece a anului”;

la alineatul (1):

textul „Plata ajutorului social și/sau a ajutorului pentru perioada rece a anului” se substituie cu textul: „Dreptul la ajutor social și/sau la ajutor pentru perioada rece a anului”;

litera d) va avea următorul cuprins:

„d) familia a refuzat întocmirea anchetei sociale la reședința curentă, precum și dacă prin ancheta socială s-au depistat schimbări în datele indicate în cerere, ce influențează dreptul la ajutor social și/sau la ajutor pentru perioada rece a anului”;

la litera e), după cuvintele „lucrările publice oferite de agenții” se introduce textul „, ori efectuarea de activități de interes comunitar”;

se completează cu alineatul (1²) cu următorul cuprins:

„(1²) Încetarea dreptului la ajutor social sau la ajutor pentru perioada rece a anului se efectuează după cum urmează:

a) începînd cu luna următoare celei în care s-au produs situațiile specificate la alin. (1) lit. a)-c) din prezentul articol;

b) din luna producerii situațiilor specificate la alin. (1) lit. d)-g) din prezentul articol.”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În termen de 15 zile de la data emiterii deciziei, structura teritorială de asistență socială comunică beneficiarului în scris despre încetarea dreptului la ajutor social sau la ajutor pentru perioada rece a anului.”

8. La articolul 13, textul „Deciziile privind acordarea, neacordarea sau încetarea plății ajutorului social și/sau a ajutorului pentru perioada rece a anului” se substituie cu textul „Deciziile privind acordarea, neacordarea, încetarea dreptului la ajutor social și/sau la ajutor pentru perioada rece a anului”.

9. Se completează cu capitolul III² cu următorul cuprins:

„CAPITOLUL III² ACTIVITĂȚI DE INTERES COMUNITAR

Articolul 15². Organizarea activităților de interes comunitar

(1) Șomerii apti de muncă înregistrați la agenția teritorială pentru ocuparea forței de muncă din cadrul familiilor beneficiare de ajutor social prestează, la solicitarea primarului, activități de interes comunitar, cu respectarea duratei normale a timpului de muncă și a normelor de securitate și sănătate în muncă.

(2) Fac excepție de la prevederile alin. (1) șomerii din cadrul familiilor care au fost incluse în lista de plată, pentru care suma stabilită a ajutorului social este de pînă la 30% inclusiv din nivelul venitului lunar minim garantat, sau șomerii din cadrul familiilor beneficiare care se află în una din situațiile ce nu permit antrenarea în activități de interes comunitar, în condițiile stabilite de Guvern.

(3) Orele de prestare a activităților de interes comunitar se calculează proporțional cuantumului ajutorului social de care beneficiază familia, dar nu va depăși 40 de ore pe lună.

(4) Modalitatea de organizare, tipul lucrărilor, calcularea numărului de ore, evidența și controlul activităților de interes comunitar sînt stabilite de Guvern.

Articolul 15³. Responsabilitățile primarului în desfășurarea activităților de interes comunitar

(1) Pentru îndeplinirea activităților de interes comunitar, primarul are următoarele responsabilități:

a) să întocmească anual un plan de acțiuni de interes comunitar, care poate fi revizuit la necesitate;

b) să țină evidența persoanelor care realizează activități de interes comunitar și a orelor efectuate de către acestea;

c) să asigure persoanelor care efectuează activități de interes comunitar instructajul privind protecția și securitatea;

d) să afișeze lunar, la sediul propriu, planul de acțiuni de interes local pe luna în curs, precum și situația activităților efectuate în lunile anterioare.

(2) Primarul transmite lunar către structura teritorială de asistență socială lista persoanelor care au efectuat și care au refuzat efectuarea activităților de interes comunitar. În cazul în care nu a fost transmisă lista persoanelor care au prestat lucrări/au refuzat prestarea acestora, dreptul la ajutor social pentru luna respectivă nu va fi încetat.”

10. La articolul 16 alineatul (3), după cuvintele „cuantumul veniturilor” se introduc cuvintele „sau circumstanțele familiei”.

11. La articolul 17, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Verificarea informațiilor prezentate pentru stabilirea ajutorului social și/sau a ajutorului pentru perioada rece a anului se efectuează de către structura teritorială de asistență socială prin intermediul schimbului de informații dintre sistemele informaționale, certificatelor prezentate, actelor confirmative sau anchetelor sociale, conform legislației.”

Art. II. – Guvernul, în termen de 6 luni, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Președintele Parlamentului

Nota informativă
la proiectul hotărîrii Guvernului "Privind aprobarea proiectului de lege pentru
modificarea și completarea Legii nr. 133-XVI din 13.06.2008 cu privire la ajutorul
social"

Prezentul proiect a fost elaborat în scopul eficientizării mecanismului de implementare a Programului de ajutor social și propune ca, șomerii înregistrați la agenția teritorială pentru ocuparea forței de muncă din cadrul familiilor beneficiare de ajutor social să presteze, la solicitarea primarului activități de interes comunitar, cu respectarea duratei normale a timpului de muncă și a normelor de securitate și sănătate în muncă.

Proiectul prevede expres că, doar șomerii înregistrați la agenția teritorială pentru ocuparea forței de muncă din cadrul familiilor beneficiare de ajutor social vor presta activități de interes comunitar.

Tipul lucrărilor, calcularea numărului de ore, evidența și controlul activităților de interes comunitar urmează a fi stabilite de Guvern.

Vor face excepție, familiile pentru care suma stabilită a ajutorului social este de pînă la inclusiv 30% din nivelul venitului lunar minim garantat (în continuare - VLMG) sau șomerii din cadrul familiilor beneficiare care se află în una din situațiile ce nu permite antrenarea în activități de interes comunitar, specificate de Guvern.

Menționăm că, valoarea a 30 % din nivelul VLMG (961 lei) la moment constituie - 288 lei. Astfel, excluderea de la prestarea activităților de interes comunitar a familiilor pentru care suma stabilită a ajutorului social este de pînă la 30 % inclusiv, din nivelul VLMG va servi drept motivare de a solicita prestația de ajutor social, chiar și în mărime mică, ceea ce va permite identificarea mai multor familii defavorizate și sprijinirea acestora. Conform datelor statistice colectate din Sistemul Informațional Automatizat "Asistență Socială" în mediu lunar din numărul total de beneficiari de ajutor social, cca 3000 familii au în componența sa cel puțin un membru șomer. Totodată, din aceste 3000 familii, cca 700 de familii au valoarea ajutorului social stabilit de pînă la 288 lei/lunar.

Totodată, în scopul prevenirii abuzurilor și favorizării unor beneficiari din partea autorităților administrației publice locale, orele de prestare de activități de interes comunitar se vor calcula proporțional cuantumului ajutorului social de care beneficiază familia, dar nu va depăși 40 ore pe lună.

Pentru îndeplinirea activităților de interes comunitar primarul va avea următoarele responsabilități:

- a) să întocmească anual un plan de acțiuni de interes comunitar;
- b) să țină evidența persoanelor care efectuează aceste activități și a orelor efectuate;
- c) să afișeze lunar, la sediul propriu, planul de acțiuni de interes local pe luna în curs, precum și situația activităților efectuate în lunile anterioare, etc..

În această ordine de idei, conform art. 29 al Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, una dintre atribuțiile de bază ale primarului este contribuirea la realizarea măsurilor de asistență socială și ajutor social. Mai mult ca atât, potrivit Legii nr. 435/2006, *autonomia locală* – dreptul și capacitatea efectivă a autorităților publice locale de a reglementa și gestiona, în condițiile legii, sub propria lor responsabilitate și în interesul populației locale, o parte importantă din treburile publice.

De menționat că, includerea activităților de interes comunitar în programul de ajutor social, este o nouă abordare în sistemul de asistență socială asigurând trecerea de la soluțiile învechite de tip pasiv la cele active, practici aplicate pe larg în multe țări membre ale UE.

Astfel, Convenția europeană a drepturilor omului prevede că, orice muncă sau serviciu care fac parte din obligațiile civile normale nu se consideră "*muncă forțată sau obligatorie*", această prevedere este parte și a Codului muncii al RM. Suplimentar, Codul muncii al RM, stabilește că prin *munca forțată (obligatorie)* se înțelege, orice muncă sau serviciu impus unei persoane sub amenințare sau fără consimțământul acesteia.

Programul de ajutor social are drept scop asigurarea unui venit lunar minim garantat pentru familiile defavorizate prin acordarea unui ajutor social stabilit în conformitate cu evaluarea venitului global mediu lunar al fiecărei familii și cu nevoia acesteia de asistență socială. Totodată, dreptul la asistență socială nu exonerează persoana de responsabilitate pentru sine și pentru propria familie.

De menționat că, rezoluția Parlamentului European din 20 octombrie 2010 referitoare la rolul venitului minim în lupta împotriva sărăciei și în promovarea unei societăți incluzive în Europa, prevede că, adevăratul obiectiv al sistemelor de venit minim nu este numai acordarea de asistență, ci înainte de toate, însoțirea beneficiarilor pentru a le permite să treacă dintr-o situație de excluziune socială la viața activă. Acest fapt semnifică în esență că persoanelor ce se confruntă cu sărăcia și excluziunea socială trebuie să li se acorde posibilitatea de a duce o viață demnă și de a juca un rol activ în societate.

În acest context, este imperios necesar de accentuat că proiectul în cauză va avea impact socio-economic prin prisma incluziunii sociale a șomerilor beneficiari de prestația de ajutor social și concomitent va spori valorificarea potențialului uman.

Adițional, informăm că, activitățile de interes comunitar se implementează pe larg în mai multe state:

Experiența României - familiile beneficiare de venit minim garantat/de inserție care include componenta de ajutor social, una dintre persoanele majore apte de muncă din familia respectivă are obligația de a presta lunar, la solicitarea primarului, activități sau lucrări de interes local, fără a se putea depăși regimul normal de lucru și cu respectarea normelor de securitate și igienă a muncii.

Experiența Lituaniei - prevede implicarea persoanelor apte de muncă cu statut de șomer, beneficiari de prestații sociale adresate familiilor cu venituri mici, în activități de interes local.

Experiența SUA

În SUA, sistemul de "muncă pentru beneficii" este dezvoltat începând cu anul 1969, pentru a împiedica dependența de ajutorul social, în cazul în care această dependență

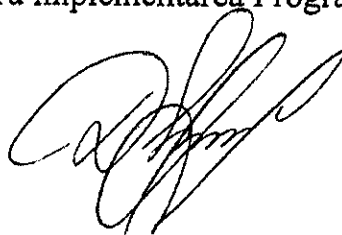
devine un mod de viață, și pentru a oferi beneficiarilor abilitățile necesare de a reveni în câmpul muncii. În prezent aceste programe se practică în Australia, Canada și în Țările de Jos.

Completarea articolului 5 al Legii nr. 133-XVI din 13.06.2008 cu alineatul (1¹), va permite minorilor, care au dobândit capacitatea deplină de exercițiu în conformitate cu prevederile art. 20 al Codului Civil, să solicite dreptul la prestațiile de ajutor social/ajutor pentru perioada rece a anului, la nivel cu persoanele adulte (70 % din VLMG), în cazurile în care confirmă unul din statutele ocupaționale, prevăzute în alin. (1) al art. 5 din Legea nr. 133-XVI din 13.06.2008. În prezent aceștia pot beneficia de Programul de ajutor social doar în calitate de membrii a unei familii defavorizate, fiind calificați ca copii (50 % din VLMG). Conform datelor statistice obținute din Sistemul Informațional Automatizat "Asistență Socială" în perioada trim. IV. 2015 - I trim. 2017 au fost depuse cca 46 cereri pentru acordarea ajutorului social din partea acestei categorii de solicitanți, dintre care 43 femei (care s-au declarat cu statut de îngrijitor) și 3 bărbați. Implementarea modificării în cauză va duce la majorarea cuantumului venitului lunar minim garantat calculat pentru acești membri de familie de la 50% (480,5 lei/lunar) până la 70 % din venitul lunar minim garantat (672,7 lei/lunar), adică cu 20% (192,2/lunar) lei lunar. Această modificare va atrage după sine cca 106,1 mii lei/an (46 solicitanți X 192,2 lei=8841 lei/lună X 12 = 106,1 mii lei/an).

Cu privire la modificările efectuate la articolul 5 alineatul (3) al Legii nr. 133-XVI din 13.06.2008, informăm că la completarea cererii și la calcularea venitului lunar minim garantat și venitului global al familiei se iau în considerare toți membrii prezenți ai familiei. Cei absenți sînt excluși din calcularea acestor indicatori. Astfel, pentru a nu crea impedimente administrative la depunerea cererii se propune de a introduce prevederea respectivă. Totodată, această prevedere va fi în concordanță cu noțiunea de familie care prevede din start doar membrii care locuiesc împreună. Completarea respectivă nu va necesita cheltuieli financiare suplimentare.

Propunerile înaintate în proiectul dat se vor realiza în limita mijloacelor financiare alocate din Bugetul de Stat pentru implementarea Programului de ajutor social.

Viceministru

Viorica Dumbrăveanu